

Jarosław Uglis

Raport z analizy potencjału turystyczno-kulturowego powiatu milickiego

1. Dane dotyczące przebiegu badania:

Obszar badania: Powiat Milicki

Lokalizacja: Województwo Dolnośląskie

Zasięg: mikroregion

Metodologia: metoda oceny potencjału turystyczno-kulturowego mikroregionów zawarta w: Mikos von Rohrscheidt A., 2008, *Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy (Wyd.1)* Wyd. Milenium, Gniezno.

Kwerenda źródłowa literatury i materiałów: styczeń-luty 2012

Zapytania waloryzacyjne w obiektach i wizje lokalne: maj-lipiec 2009 i styczeń 2012,

Badania terenowe: maj-lipiec 2009 i luty 2012,

Przeprowadzający badanie terenowe: Jarosław Uglis

Data wypełnienia formularza: lipiec 2009, aktualizacja: 14 luty 2012

2. Formularz waloryzacyjny mikroregionu

Prezentowana waloryzacja potencjału stanowi aktualizację (luty 2012) przeprowadzonej w 2009 r. waloryzacji, której wyniki zamieszczono w pracy: Uglis J., 2010. *Turystyka kulturowa szansą dywersyfikacji oferty turystycznej regionu [w:] Turystyka kulturowa a regiony turystyczne w Polsce. Red. nauk. D. Orłowski i E. Puchnarewicz, Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych, Warszawa, s. 287-305.*

Kategoria I: Potencjalne cele turystyki kulturowej:

I. A: Zabytki:

a) Obiekty sakralne:

Inna świątynia innych wyznań i religii Z (2)

Kościół Ewangelicko – Augsburski, Stara Huta (2)

Inny obiekt sakralny o znacznych walorach architektonicznych (za pierwsze trzy) (4)

Kościół p.w. św. Andrzeja Boboli w Miliczu (4)

Drewniany kościół św. Macieja w Trzebicku (4)

Kościół Matki Boskiej Częstochowskiej w Sułowie (4)

b) Zamki i pałace:

Zamek lub pałac historyczny ZD (za pierwsze trzy) (3)

Pałac klasycystyczny w Miliczu (3)

Eklektyczny pałac w Krośnicach (3)

Zamek lub pałac stylizowany D (za pierwsze dwa) (2)

Pałac w Wodnikowie Górnym (2)

Pałac w Pakosławsku (2)

Ruiny historycznego zamku, pałacu, grodu niedostępne (za pierwsze trzy) (1)

Ruiny zamku w Miliczu (1)

Ruiny pałacu w Cieszkowie (0)

c) Inne zabytkowe obiekty architektoniczne i techniczne:

Historyczny zespół urbanistyczny z rynkiem, zachowany we fragmentach (pierwsze dwa) (3)

Średniowieczny układ rynku w Cieszkowie, jako osady targowej (3)

Układ urbanistyczny w dawnym mieście lokacyjnym w Sułowie (3)

Budynek o znacznych walorach architektonicznych Z (pierwsze trzy) (3)

Zespół szpitalny w Krośnicach (3)

Domy z XIX w. w Sułowie (3)

Budynki mieszkalno-gospodarcze w Młodzianowie (3)

Zabytek techniki/obiekt przemysłowy o znaczeniu regionalnym ZD (do trzech) (3)

Pięcioprzęsłowy most kolejowy (3)

Wiatrak „Kozłak” w Duchowie (3)

Jaz Bolko (walcowy) (3)

Dodatkowe punkty za wszystkie obiekty wpisanych powyżej klas.

Za bardzo dobry stan konserwacji i estetyki najważniejszych trzech obiektów (element uznaniowy, można doliczyć w sumie od 1 do 2 dla całego regionu)

dobry stan konserwacji większości obiektów (2)

d) Obiekty militarne:

Zespół forteczny o mniejszym znaczeniu, dostępny sezonowo lub w mniejszej części (2)

Koszary wojskowe w Miliczu (2)

B. Miejsca historyczne lub znaczące:

a) Budowle historyczne i monumenty:

Monumenty (pomniki) o znaczeniu regionalnym (do trzech) (2)

Pomnik „Wiecznej chwały poległym w walkach o wolność Polski” w Miliczu (2)

Pomnik „40 lat powrotu ziem zachodnich do macierzy” w Krośnicach (2)

Pomniki lub obiekty małej architektury o znaczeniu lokalnym (do trzech) (1)

Brama wjazdowa (dworska) w Miliczu (1)

Obelisk grób myśliwego (dolmen) (0)

Miejsca związane z biografią osób o regionalnym znaczeniu (pierwsze dwa) (1)

Cieszków – księżna Katarzyna Ludwika z Sapiehów (1)

b) Cmentarze historyczne:

Pojedyncze miejsca pochówku osobistości znanej w skali regionu (do trzech) (1)

Krypta grobowa Katarzyny Sapiehy (1)

Grobowiec hrabiego Maltzana (1)

Mauzoleum rodziny Hochbergów (1)

c) Budowle współczesne

brak budowli współczesnych o dużej wartości architektonicznej

C. Pojedyncze dzieła sztuki

brak

D. Muzea i wystawy (w tym skanseny, galerie, muzea techniki):

Muzea o znaczeniu lokalnym (do trzech) (2)

Mini muzeum minerałów i skamieniałości w Krośnicach (2)

Chata Młynarza – wystawa młynarstwa Milicza i okolic w Duchowie (2)

Lokalne izby pamięci, ogólnodostępne prywatne kolekcje pamiątek (do trzech) (1)

Izba regionalna w Miliczu (1)

Izba regionalna w Sułowie (0)

E. Eventy kulturowe:

Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu krajowym (do trzech) (6)

Dni Karpia - Święto Karpia Milickiego (6)

Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu regionalnym (do trzech) (4)

Festiwal ekologiczny w Cieszkowie (4)

Święto sadu w Wierzchowicach (4)

F. Funkcjonujące zakłady przemysłowe z ofertą turystyczną

brak

G. Kulturowo znacząca oferta przyrodnicza:

Park krajobrazowy na terenie regionu (do trzech) (2)

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” (2)

Rezerwat przyrody na terenie regionu (Poza Parkami Narodowymi i Krajobrazowymi, do trzech) (1)

Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” (1)

Rezerwat przyrody Wzgórze Joanny (1)

Ogród przy rezydencji, park kulturowany (za pierwsze dwa obiekty) (2)

Zespół pałacowo-parkowy w Miliczu (2)

Park przy pałacowy w Cieszkowie (2)

H. Szlaki kulturowe:

Przebiegające przez region lub jego miejscowości materialne szlaki o znaczeniu regionalnym (za pierwsze dwa) (3)

Szlak czerwony „Zamkowy” (3)

Szlak niebieski I „Archeologiczny” (3)

Materialne szlaki turystyczne w regionie (własne) (za pierwsze trzy) (3)

Ścieżka rowerowa trasą dawnej kolejki wąskotorowej (3)

Wirtualne szlaki turystyczne, przebiegające przez teren regionu (za pierwsze trzy) (2)

Szlak rowerowy EuroVelo R-9 (2)

Wielkopolski Szlak Wiatraczny (2)

Razem kategoria I: 102

Kategoria II: Elementy obsługi turystycznej:

A. Informacja turystyczna:

Informacja turystyczna na miejscu, regularnie czynna (2)

Centrum Informacji Turystycznej w Miliczu (2)

Informacja Turystyczna w Krośnicach (2)

Informacja w językach obcych (za każdy język do trzech) (1)

Angielski (1)

Niemiecki (1)

Przewodnicy miejsca lub terenowi na zamówienie (3)

tak (3)

Przewodnicy miejsca lub terenowi (za każdy język do czterech) (1)

Angielski (1)

Niemiecki (1)

Aktualny własny materiał informacyjny wysokiej jakości na temat regionu lub jego miejscowości (ogólnie) (2)

Duża różnorodność materiałów informacyjnych (2)

Pozostały aktualny materiał informacyjny (1)

Ulotki, broszury, mapy (1)

Wersje obcojęzyczne pozostałego materiału informacyjnego (od dwóch języków) (1)

Mapy w języku angielskim i niemieckim (1)

B. Infrastruktura turystyczna:

Hotele 5,4,3,2,1 – gwiazdkowe, hostele, schroniska, kwatery zorganizowane – (za pierwsze dwa obiekty każdej kategorii) (2)

Hotel 4*

Hotel Libero, Milicz (2)

Hotel 1*

Hotel Widmar, Milicz (2)

Hotel i Restauracja Pałacowa, Milicz (2)

Schroniska

Schronisko młodzieżowe w Krośnicach (2)

Powiatowe Centrum Edukacyjne i Psychologiczno – Pedagogiczne w Miliczu (2)

Kwatery zorganizowane

Pensjonat i Restauracja LEMA w Wierzchowicach (2)

Zagroda Grabownica (2)

Gospodarstwa Agroturystyczne

Siedlisko „Żuraw i Czapla” (2)

„Szymanki” Guzowice (2)

Pokoje gościnne

ul. Krotoszyńska 21, Milicz (2)

ul. Krótka 5, Milicz (2)

Istniejąca oferta pakietowa hoteli z usługami turystycznymi (za pierwsze dwie oferty w różnych klasach) (1)

Hotel Libero (1)

Restauracja z autentyczną kuchnią regionalną (za pierwszy obiekt) (3)

Restauracja Lema w Miliczu (2)

Restauracja z autentyczną krajową kuchnią tradycyjną (za pierwszy inny obiekt) (2)

Restauracja Parkowa (2)

Inne restauracje (za pierwszy obiekt) (1)

Restauracja „W Starym Młynie” w Niesułowicach (1)

Bistra, bary (za pierwszy obiekt) (1)

Pod Lipami w Cieszkowie (1)

Możliwość wynajęcia na miejscu autokaru, minibusa, samochodu (za pierwsze dwie oferty) (2)

Iskra S.C. w Miliczu (2)

C. Infrastruktura komunikacyjna:

Inny dworzec kolejowy na miejscu (za pierwszy) (2)

Dworzec PKP w Miliczu (2)

Dworzec autobusowy na miejscu (za pierwszy) (2)

Dworzec PKS w Miliczu (2)

Stała oferta powozów, bryczek inna retro (za pierwszą ofertę) (3)

Sławomir Włodkiewicz, Krośnice (3)

Oferta powozów, bryczek i inna retro na zamówienie (za pierwszą ofertę) (1)

Gospodarstwo Agroturystyczne „Głowaczówka” (1)

D. Promocja turystyczna:

Wydawanie regularnych publikacji o charakterze promocyjnym (za pierwsze 2 w ostatnim roku) (1)

Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej w Parku Krajobrazowym „Dolina Baryczy” (1)

Urząd Gminy w Cieszkowie (1)

Kategoria III: Pozostała oferta czasu wolnego:

A. Instytucje Kultury:

Sezonowa oferta teatralna lub muzyczna (za pierwsze dwie) (1)

Dni Ziemi Milickiej (1)

Dni Ziemi Cieszkowskiej (1)

B. Atrakcje krajobrazowe:

Pomniki przyrody (za pierwsze dwa) (1)

Platan klonolistny w Miłosławicach (1)

Dąb szypułkowy w Gądkowicach (1)

Wieże widokowe stale dostępne (za pierwsze dwie) (1)

Wieża widokowa „Wieża ptaków niebieskich” (1)

Wieża widokowa „Wieża Odyniec” (1)

C. Oferta sportowa, edukacyjna i rekreacyjna:

Baseny otwarte ogólnodostępne – (za pierwszy obiekt przy braku basenu krytego) (1)

Kąpielisko Karlów - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miliczu (1)

Stała oferta kursów językowych ogólnodostępnych (za pierwszą ofertę) (2)

Centrum Języków Obcych „Prim” (2)

Stałe centra sportowe z ofertą ogólnodostępną (za pierwszy obiekt) (2)

Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe (CETS) w Krośnicach (2)

Stadiony sportowe (za pierwszy obiekt) (1)

Stadion miejski w Miliczu (1)

Kategoria IV: Inne czynniki wspierające turystykę kulturową:

A. Instytucje w regionie:

Obecność uniwersytetu w regionie (za pierwszy) (4)

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Leśny (4)

B. Oferta turystyki zdrowotnej w regionie:

brak

C. Oferta turystyki biznesowej w regionie:

Całoroczne centra konferencyjne (za pierwszy obiekt) (3)

Ośrodek konferencyjny Dworek pod Herbem (3)

D. Oferta shoppingu w regionie:

brak

E. Zagraniczne Partnerstwa Miast i Regionów:

Istnienie zagranicznych związków partnerskich regionu lub jego miejscowości (pierwsze cztery) (1)

Milicz – Lohr a. Main (Niemcy) (1)

Milicz – Springe (Niemcy) (1)

Suma punktów:

Potencjalne cele turystyki kulturowej (kategoria I): 102 pkt.

Elementy obsługi turystycznej (kategoria II): 56 pkt.

Pozostała oferta czasu wolnego (kategoria III): 12 pkt.

Inne czynniki wspierające turystykę kulturową (kategoria IV): 9 pkt.

Razem za wszystkie kategorie: 179 punktów.

3. Interpretacja wyników analizy potencjału:

Poniżej, w tabeli 1. zestawiono punktację szczegółową, określoną dla poszczególnych kategorii i podzakresów przeprowadzonego badania. Porównanie punktów uzyskanych w ramach oceny istnienia i znaczenia poszczególnych typów walorów oraz najważniejszych aspektów organizacji turystyki i elementów infrastruktury turystycznej pozwoli na natychmiastowe zorientowanie się zarówno w wiodących typach atrakcji, potencjalnych szansach pozyskania turystów zainteresowanych różnymi typami celów wyjazdów jak również w silnych i słabych stronach oferty miasta i mikroregionu. Opisowa część interpretacji zaprezentuje szerzej stan i podejmowane działania w zakresie organizacji turystyki oraz informacji i promocji turystycznej.

Tabela 1. Punktacja ustalona w poszczególnych zakresach badania dla powiatu milickiego

Kategoria	Podkategoria	Uzyskane punkty	Maks. ilość punktów	Uwagi
I. Potencjalne cele turystyki kulturowej	I.A Zabytki, w tym:		475	
	I.A. a. zabytki sakralne	14	122	
	I. A. b. zamki i pałace	11	108	
	I.A. c. inne zab. archit. i techniki	26	140	
	I.A. d. obiekty militarne	2	18	
	I. A .e. dodatkowe punkty	0	85	
	I.B. Miejsca historyczne/znaczące		240	
	I.B. a. Budowle hist. i monumenty	6	102	
	I.B. b. Cmentarze historyczne	3	56	
	I.B. c. Budowle współczesne	0	10	
	I.C. Dzieła sztuki (pojedyncze)	0	72	
	I.D. Muzea i Wystawy	5	115+90	
	I.E. Eventy kulturowe	14	150	
	I.F. Zakł. przemysłowe z of.tur.	0	16	
	I.G. Kul. znacz.of. przyrodnicza	8	53	
	I.H. Szlaki kulturowe	13	106	
	RAZEM za kategorię I	102	1245	
II. Elementy obsługi turystycznej	II.A. Informacja turystyczna	15	17	
	II.B. Infrastruktura turystyczna	31	51	
	III.C. Infrastr. komunikacyjna	8	32	
	II.D. Promocja turystyczna	2	14	
		Razem za kategorię II	56	114
III. Pozostała oferta czasu wolnego	III.A Instytucje kultury	2	12	
	III.B. Atrakcje krajobrazowe	4	14	
	III.C. Oferta sport., eduk., rekr.,	6	13	
		Razem za kategorię III.	12	37
IV. Inne czynniki wspierające turystykę kulturową:	IV.A. Instytucje w regionie	4	15	
	IV.B. Oferta turystyki zdrowotnej	0	16	
	IV.C. Oferta turystyki biznesowej	3	11	
	IV.D. Oferta shoppingu	0	11	
	IV.E. Zagraniczne partnerstwa	2	4	
		Razem za kategorię IV	9	57
SUMA	WSZYSTKIE KATEGORIE	179	1453	

Opracowanie: własne wg wzoru TK.org.

Wnioski z analizy:

Wyniki przeprowadzonej procedury waloryzacyjnej wykazały, że powiat milicki posiada średni potencjał turystyczno – kulturowy (102 punktów w kategorii I). Jest to wynik dobry, porównywalny z sąsiadującym powiatem krotoszyńskim.

Względnie niewysoka punktacja wynika między innymi z faktu, że na jego obszarze brakuje bardzo silnych atrakcji kulturowych. Należy jednak zauważyć, że posiadane zasoby mogą stanowić asumpt do rozwoju kilku form turystyki kulturowej, takich jak: turystyka kulturowo-przyrodnicza, turystyka sentymetalna oraz turystyka religijna. Ponadto możliwe jest także rozwinięcie oferty związanej z turystyką kulinarną, wokół produktu regionalnego jakim jest „karp milicki” serwowany przez milickich restauratorów oraz obchodów „Święta Karpia Milickiego”. W tym miejscu należy podkreślić, że jedną z najważniejszych atrakcji

powiatu są stawy hodowlane, największe w Europie (ponad 8 tys. ha), założone w XIII wieku przez cystersów.

Zasoby krajobrazowe, w tym park krajobrazowy, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 oraz liczne pomniki przyrody dają możliwość rozwoju turystyki kulturowo-przyrodniczej. W połączeniu z aktywnymi formami spędzania czasu wolnego może stanowić idealną propozycję na weekend.

Na turystyczno-kulturową atrakcyjność powiatu milickiego wpływają również liczne oraz dobrze utrzymane zabytki i obiekty architektoniczne. Jako obiekty godne zwiedzania można polecić między innymi: kościoły o zróżnicowanych i znacznych walorach architektonicznych, pałace, budynki mieszkalne oraz zabytki techniki. Niestety niektóre obiekty warte zwiedzenia obecnie pełnią rozmaite funkcje publiczne i nie są całkowicie dostępne dla zwiedzających. Kolejnym ważnym elementem decydującym o atrakcyjności kulturowej są organizowane corocznie eventy kulturowe o znaczeniu regionalnym, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców, jak i osób z innych regionów. Jednakże brakuje eventów kultury wysokiej o znaczeniu międzynarodowym (do 2010 r. w Miliczu odbywał się koncert w ramach festiwalu Wratislavia Cantans), które mogłyby przyciągnąć większą liczbę turystów zagranicznych.

Powiat milicki dysponuje dobrze rozwiniętą siecią komunikacyjną. Podstawowy układ komunikacyjny stanowi droga krajowa nr 15 w kierunku Wrocławia (kierunek południowy) i Jarocina (kierunek północny) oraz linia kolejowa łącząca powiat z miastami: Wrocław, Oleśnica, Krotoszyn, Jarocin oraz Poznań. Dogodne skomunikowanie oraz relatywna bliskość trzech dużych ośrodków miejskich (Wrocław, Kalisz i Leszno) stanowi dobrą podstawę do propagowania oferty aktywnej turystyki weekendowej.

Pod względem rozwoju bazy noclegowej należy stwierdzić, że jest ona wieloraka. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje jeden hotel 4* i kilka obiektów hotelowych klasy ekonomicznej. Dopelnieniem turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania jest prywatna baza noclegowa, którą tworzą kwatery prywatne i gospodarstwa agroturystyczne. Warto podkreślić, że na terenie powiatu występują liczne kwatery agroturystyczne a ich liczba z roku na rok wzrasta. Gospodarstwa agroturystyczne gwarantują wysoką jakość usług i ciekawą ofertę dla wypoczywających gości. Tak zróżnicowana oferta noclegowa daje możliwość przygotowania oferty zarówno dla turystów bardziej wymagających, jak i mniej zamożnych. Co się tyczy bazy gastronomicznej, to wykazuje ona znaczną koncentrację na terenie miasta Milicz, z kolei na pozostałym obszarze występują nieliczne obiekty gastronomiczne. Restauratorzy chcąc przyciągnąć turystów i doceniając walory kuchni regionalnej wprowadzają do swojej oferty produkty regionalne (np. karp po milicku).

Reasumując należy podkreślić, że turyści kulturowi znajdują na terenie powiatu milickiego kilka ciekawych destynacji. W celu przyciągnięcia większej liczby turystów z tego segmentu należy podjąć działania na rzecz bardziej skutecznej akcji promocyjnej posiadanych zasobów turystyczno-kulturowych powiatu.

4. Powiat milicki jako destynacja turystyki kulturowej

Na podstawie przeprowadzonej analizy potencjału turystyczno-kulturowego powiatu milickiego, można wskazać cztery dominujące formy turystyki kulturowej. Są to: turystyka przyrodniczo-kulturowa, turystyka religijna, turystyka sentymalna i turystyka kulinarna.

Turystyka przyrodniczo-kulturowa

Obszar powiatu milickiego posiada bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki przyrodniczej. Ponad $\frac{2}{3}$ powierzchni powiatu to obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych oraz ponad 40% powierzchni zajmują lasy. Największym walorem mikroregionu jest utworzony w 1996 r. Park Krajobrazowy „Dolina

Baryczy”, którego najbardziej charakterystycznym elementem są kompleksy stawów hodowlanych. Stanowi on przykład połączenia zasobów przyrodniczych (jako siedlisko wielu cennych gatunków flory i fauny) oraz kulturowych (wytwory pracy ludzkiej). Na terenie parku osobiwością fauny jest założony w roku 1963 rezerwat ornitologiczny – Stawy Milickie, który stanowi miejsce lęgowe (169 gatunków) i odpoczynku w czasie przelotów dla wielu gatunków ptaków wodnych i błotnych. O znaczeniu rezerwatu świadczy fakt umieszczenia go na liście najcenniejszych obszarów wodno-błotnych objętych międzynarodową konwencją RAMSAR. Łącznie na terenie rezerwatu stwierdzono aż 227 gatunków ptactwa. Obszar ten stanowi idealne miejsce dla osób uprawiających birdwatching. Drugim rezerwatem na terenie powiatu milickiego jest rezerwat typu leśno-krajobrazowego Wzgórze Joanny (24,23 ha). Zajmuje najwyższą część wzniesienia o tej samej nazwie, wysokości 230 m n.p.m. Na wierzchołku wzniesienia stoi zameczek myśliwski z 1850 r. z wieżą widokową. W rezerwacie zidentyfikowano występowanie 229 gatunków roślin naczyniowych oraz 24 gatunki naziemnych mszaków.

Na znaczną wartość kulturową powiatu milickiego wpływają cenne zabytki architektury i budownictwa stanowiące, żywe świadectwo kultury i historii obszaru. Do najcenniejszych pod względem architektonicznym i kulturowym zaliczyć można między innymi: zespół pałacowo-parkowy w Miliczu, okoliczne kościoły i pałace oraz zabytkowe domy.

Turystyka religijna

Powiat milicki jest bogaty w obiekty sakralne różnego typu, jednakże żadnego z nich nie można utożsamiać jako głównego obiektu kultu religijnego. Niewątpliwie unikatowym zabytkiem architektury sakralnej jest kościół o konstrukcji drewnianej p.w. św. Macieja wzniesiony w roku 1672 w Trzebicku. Godne uwagi są obiekty zbudowane z muru pruskiego lub konstrukcji szachulcowej. Do najciekawszych obiektów o konstrukcji szachulcowej należy poewangelicki kościół p.w. św. Andrzeja Boboli w Miliczu. Jest to jeden z sześciu Kościołów Łaski, które powstały na Śląsku, zbudowany w latach 1709-1714. Kolejnymi obiektami zbudowanymi z muru pruskiego są dwa kościoły zlokalizowane w Sułowie. Są to poewangelicki kościół p.w. MB Częstochowskiej (1765-1767) i kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła wybudowanego w latach 1731-1734. Innymi ciekawymi obiektami są dwa kościoły w Cieszkowie: poewangelicki kościół Chrystusa Króla w stylu pseudogotyckim wybudowany w 1748 roku oraz dworski kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, nazywany „perłą śląskiego późnego baroku”, ufundowany przez księżną Katarzynę Ludwikę z Sapiehów w 1753 r. Warte zobaczenia są również inne kościoły, między innymi: barokowy kościół szachulcowo-ryglowy o rokokowym wystroju w Wierzchowicach (1773), barokowy kościół w Bukowicach (1803), neorenesansowy kościół p.w. Michała Archanioła w Miliczu (1821) oraz neogotycki kościół w Gądkowicach (1890). Ponadto szczególnym miejscem kultu religijnego jest coroczny duży odpust w kościele św. Anny w Miliczu.

Niewątpliwie wielorakość styli architektury sakralnej oraz bogata historia kościołów mogłaby zostać wykorzystana do wytyczenia szlaku tematycznego nawiązującego do dziedzictwa religijnego powiatu.

Turystyka sentymentalna

Ziemię powiatu milickiego zamieszkałe były przez kilka wieków przez ludność niemiecką, która po zakończeniu II wojny światowej została wysiedlona do Niemiec. Na ich miejsce przybyli Polacy z kresów wschodnich oraz Polski centralnej. Współcześnie potomkowie wysiedlonych rodzin niemieckich chętnie przyjeżdżają i zwiedzają swoje rodzinne strony. W trakcie pobytu mogą się zapoznać z materialnym dziedzictwem kulturowym powiatu oraz poznać zwyczaje obecnych mieszkańców.

Turystyka kulinarna

Współcześnie coraz większą popularnością wśród turystów cieszy się turystyka kulinarna. Obejmuje ona podróże związane z poznaniem i konsumowaniem lokalnych, tradycyjnych i regionalnych potraw oraz produktów żywnościowych. Dla turystów wypoczywających na terenie powiatu dostępność produktów lokalnych może być ważną determinantą wyboru destynacji.

Koronnym eventem związanym z turystyką kulinarną jest Święto Karpia Milickiego, dwudniowa biesiada rybna, odbywająca się we wrześniu w Miliczu. Główną atrakcją święta jest gotowanie zupy rybnej, możliwość zakupu karpia przygotowanego przez lokalnych restauratorów oraz jarmark produktów lokalnych.

Powiat milicki od wieków słynie z hodowli ryb, a w szczególności karpia, które są największą atrakcją kulinarną. Z pewnością czynnikiem wspomagającym rozwój turystyki kulinarnej będzie otrzymany podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych we Wrocławiu (w 2012 r.) certyfikat członkostwa w regionalnej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Dolnego Śląska przez spółkę Stawy Milickie. Przy tym należy wspomnieć, że karp milicki jest od grudnia 2006 r. wpisany na Listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na tej liście znajduje się także chleb gogołowicki (od czerwca 2008 r.).

Elementem wspierającym sprzedaż lokalnych produktów i promującym dziedzictwo kulinarne jest znak promocyjny „Dolina Baryczy Poleca” przyznawany w corocznym konkursie, albowiem znak przyznawany jest tylko na rok. Od 2009 r. o znak promocyjny mogą się również ubiegać lokalni usługodawcy branży turystycznej w kategorii: usługa noclegowa, gastronomiczna, turystyczno-rekreacyjna i edukacyjna. Organizatorem konkursu jest Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” w porozumieniu z Fundacją Doliny Baryczy. Produktami regionalnym z powiatu milickiego wyróżnionymi znakiem promocyjnym „Dolina Baryczy Poleca” są między innymi: karpie milickie, wyroby z mleka koziego, roladki z suma, kiełbasa dojrzewającą, ogórki dębowe, jaja kur zielononózek kuropatwianych z chowu ekologicznego, chleby: gogołowicki, Komyśniak oraz kresowy, miody oraz jabłka, maliny i pomidory.

Bogactwo i różnorodność produktów regionalnych jest istotnym wyróżnikiem powiatu na mapie atrakcji kulinarnych Polski. Bez wątplenia powiat milicki może być ciekawą destynacją dla kulinarnych podróżników. Co więcej, możliwość zakupu lokalnych specjałów może stanowić asumpt do przeżycia niezapomnianych doznań kulinarnych w zaciszu domowym po powrocie z podróży. Niewątpliwie oferta kulinarna powiatu może być silnym magnesem przyciągającym stałych i potencjalnych turystów.

Inne formy turystyki kulturowej

Oprócz czterech form turystyki kulturowej omówionych powyżej na terenie powiatu mogłaby się rozwinąć turystyka biograficzna związana z postacią księżnej Katarzyny Ludwiki z Sapiehów, której szczątki doczesne spoczywają w Cieszkowie. Ponadto liczne zabytki architektury i techniki mogłyby być wykorzystane w rozwoju turystyki tematycznej, a w szczególności historycznej i industrialnej. Historyczne zasoby architektury to nie tylko kościoły ale również pałace, domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze. Wielki potencjał w tej dziedzinie jak dotychczas nie jest w pełni wykorzystany. Toteż w oparciu o lokalne zasoby można zaproponować wytyczenie trasy turystycznej o tematyce historycznej.